

Hry s GPS

GEOCACHING

GEOCACHING.COM

Obr. 15: Logo Geocachingu.

Zdroj: www.zkusmo.cz

Geocaching je celosvětová hra, ve které se hledají v terénu rozmístěné skryše („keška“ = poklad, z angl. cache – skryš). Na počátku se Dave Ulmer z Oregonu dne 3. 5. 2000 rozhodl na oslavu zrušení úmyslného znepřesňování GPS signálu v přírodě vytvořit skryš, do které umístil zápisník a několik drobností. Pomocí GPS zaměřil souřadnice této skryše a zveřejnil je na internetu. Každý, kdo měl zájem najít takovou skryš, mohl zadat souřadnice do GPS a k místu dojít. Nálezce měl právo zapsat se do přiloženého zápisníku, a navíc si vzít libovolnou drobnost, která se ve skryši nachází. Na oplátku ale měl také něco do skryše vložit (Steiner, Černý 2006). Od té doby, dodnes se stal geocaching celosvětovým fenoménem, kterému podlely tisíce lidí po celém světě.

Geocaching lze v českém jazyce vyjádřit jako „hledání pokladu“.

Tento termín se často vyskytuje i u českých verzí turistických GPS. Se stále větší dostupností GPS ve formě ať už turistických navigačních přístrojů, tak i formou aplikací v mobilních telefonech nebo tabletech, se geocaching stále rozrůstá. Pokud se podíváme do mapy s „keškami“, lze s menší nadávkou říci, že např. v České republice již takřka není nějaké zajímavé místo, které by bylo bez ukrytého pokladu (Šmerda 2012, s. 20–21).

Geocaching funguje díky přesnosti dnešních GPS systémů a možnosti výměny informací o nově založených skryších mezi účastníky hry, a to nejčastěji na webové stránce www.geocaching.com. Pro zjištění souřadnic „keše“ je však potřeba si na této stránce zřídit svůj účet. Jakmile zde získáte délkové a šířkové souřadnice skryše, můžete vyrazit na lov. Odměna za nalezení se většinou ukrývá uvnitř plastové krabičky. Nápaditost zakladatelů „keší“ však nezná meze a „kešku“ můžete objevit např. i v budce pro ptáky, ve formě magnetu, šroubku či pokoje pro panenky atd.

Princip Geocachingu spočívá v síle komunity vlastníků GPS přístrojů, kteří v jakýchkoliv místech světa ukrývají a „loví“ poklady, a na internetu příhody z těchto výprav a výletů sdílí. Geocachery spojuje nadšení pro tuto hru, a taktéž kladný vztah k přírodě, kultuře, turistice a sportu vůbec – protože jedním z významů této hry je poznávání nových míst, ať už v civilizaci, tak v nedotčených koutech přírody, obohacování o nové znalosti z mnoha oblastí, a v neposlední řadě také třibení smyslu pro humor. Díky hře geocaching získávají procházky a výlety nový smysl, nejde jen o nadýchání se čerstvého vzduchu a uražení několika kilometrů, ale také o radost z námahy vynaložené na hledání „kešky“ a zároveň o nadšení z objevu zajímavých míst, kde jsme ještě nebyli a kam by nás původně ani nenapadlo jít (Šmerda 2012, s. 20).

Positiva hry jsou tedy mnohá: hra není prakticky vůbec omezená, mohou se jí zúčastnit lidé jakéhokoli věku kdekoli na světě, které spojuje právě kladný vztah nejen k GPS technologii, ale hlavně ke kultuře, turistice, sportu, k přírodě a životnímu prostředí.

WHERIGO

Obr. 16: Logo wherigo

Zdroj: www.geocaching.com

Jedním z druhů pokladů, neboli „kešek“, které může hráč geocachingu najít jsou také Wherigo keše. Název je zkratkou anglické otázky Where I Go?, tedy „Kam jdu?“, a v podstatě vystihuje princip celé hry. Na začátku totiž hráči vůbec neví, kam je hra zavede. Hráči znají pouze výchozí souřadnice, kde hra začíná. Kam se dostanou a co prožijí, často záleží na vtipu a důmyslnosti autora. Aby mohl hráč hrát, respektive hledat „wherigo keš“, je nutné mít s sebou GPS přístroj, který podporuje stejnojmennou aplikaci, nebo chytrý telefon s nainstalovanou aplikací Where You Go (pozn. zdarma ke stažení v Google Play). Pak už jen stačí mít platný účet na webu geocaching.com, který umožní zájemcům přihlásit se na stránky wherigo.com. Na těchto stránkách najde zájemce tzv. cartridge – tedy soubor, který obsahuje celou hru. Po jeho stažení se stačí vydat na místo úvodních souřadnic a prožít příběh – ten je totiž podstatou wherigo keší.

Na první pohled vypadá wherigo jako mnohem těžší a těžkopádnější geocaching. Stačí si však zahrát jednu hru, a krabičky umístěné v lese přímo na souřadnicích se najednou budou jevit jako nudné a nezábavné. To, že k pokladu dojdete přes příběh, který vás například provede Stínadly, kde budete muset prchat před Vonty a hledat tajemství Jana Tleskače, je jen jedním příkladem z mnoha typů Wherigo her, které jsou v dnešní době dostupné. První Wherigo hra v České republice, která byla založena v roce 2008, se odehrává v Brně v parku pod Špilberkem, a provádí hráče po významných místech a bodech v parku. Patří spíše k těm jednodušším, a proto je vhodná zejména pro začátečníky. Svou povahou ale také splní funkci průvodce po Špilberku.

Výhodou wherigo hry je také to, že jednoduché wherigo si může vytvořit každý, kdo má dobrý nápad a alespoň základní znalosti programování. Pak už je jen potřeba stáhnout si program Urwigo (odkaz ke stažení: www.urwigo.cz) a mít trpělivost a výdrž.

Přestože to před pár lety vypadalo, že wherigo keše jsou na ústupu, a mluvilo se dokonce o jejich úplném zrušení, tak díky rozmachu chytrých telefonů se Wherigo dostává opět tzv. „do módy“. Svědčí o tom i fakt, že ještě v loňském roce bylo na území České republiky oficiálně publikováno 206 wherigo cartridge, dnes je jich téměř 260.

POKLADOVÉ HRY PRO CHYTRÉ TELEFONY

Chytré telefony a tablety zažívají v současné době svůj boom, a proto by byla škoda nevyužít jejich herního potenciálu. Díky operačnímu systému Android tak dostávají tradiční pokladové hry nový rozměr. Příkladem jsou tzv. geolokační hry, které pro svoji tvorbu vyžadují poměrně složité programování, a často jsou tak výsledkem různých projektů. První geolokační hrou, která u nás byla vytvořena, je Veltrusy: Ostrov pokladů, která provede hráče parkem u zámku Veltrusy. Princip této hry je hodně podobný wherigo hram – hráč musí dojít na start, kde hru spustí a začne se před ním odvíjet příběh, který prožívá, a ve kterém plní různé úkoly. Na některých místech čekají hráče QR kódy, které ho pouští dál, jinde stačí jen zadat správnou odpověď, nebo na místo prostě dojít. Hráči se celou dobu pohybují ve virtuálním světě, takže i závěrečný poklad je čistě virtuální – tedy na závěr poklad jako takový nenajdete, ale budete ho mít už navždy uložený ve svém mobilním telefonu nebo tabletu.

Dalším příkladem kolokačních her je aplikace Geofun, což je zábavný průvodce po památkách různých měst. Geofun je určen výhradně pro mobilní telefony s operačním systémem Android nebo iOS. Tato hra funguje výhradně na virtuálním principu, takže žádné štítky nebo QR kódy na místě nehledejte. Stačí si instalovat aplikaci do chytrého telefonu, a pak už jen stahovat a otevírat tzv. geosrandy, které,

jak už jejich název napovídá, mají za úkol nejen provést po místech, ale hlavně pobavit. Na rozdíl od geocachingu si zde však musí hráči připravit i svoji peněženku, protože pro splnění geosrandy je často potřeba zajít do muzea či na zámek a tudíž zaplatit vstupné. Důležité je ale také zmínit, že i zde jsou jednotlivé geosrandy motivovány příběhem a průvodcem není jen tak někdo, ale známá a především místní osoba. Například obec Bystré si tak můžete prohlédnout díky postavám z filmu Všichni dobří rodáci. Více informací o této rok staré novince lze najít na webových stránkách www.geofun.cz.

GPS DRAWING

Přístroje GPS umožňují zaznamenávat prošlou trasu. Pomocí záznamu trasy je možné v terénu kreslit různé obrázky – v zeměpisu např. mapu světa, v biologii třeba zvířata, rostliny apod. Tato aktivita se nazývá **GPS drawing** nebo také **GPS graffiti**.

Princip této aktivity je velmi jednoduchý, a tak ji lze provozovat prakticky při každé venkovní pohybové činnosti. Ať už jedete na kole, běžíte nebo jen jdete a máte u sebe GPS, mobilní telefon, tablet nebo hodinky s GPS, může se stát ze záznamu trasy na mapě umělecké dílo. U turistické GPS je však nezbytné zapnout **trasování**. U mobilního telefonu či tabletu je třeba nainstalovat některou z aplikací, které zaznamenávají polohu do mapy (např. HandMap Map Draw & Track GPS, GPS Draw nebo jiné, které jsou volně ke stažení ve verzi pro operační systémy iOS i Android a je možné s nimi kreslit několika možnými barvami). Pokud byste rádi zaznamenali vaši cestu trojrozměrně, je potřeba nainstalovat jinou aplikaci, jako např. Maps 3D. Jestli naopak oceníte údaje o průměrné rychlosti a převýšení, stáhněte si Endomondo.⁷

Obr. 17: GPS drawing. Zdroj: GPS drawing vytvořené Christopherem Wallacem z USA. URL <http://www.wallygpx.com/> [cit. 9. 4. 2014]

GPS graffiti se dělí na ty, které jsou nakresleny na souši, na vodě nebo ve vzduchu. Na souši lze kreslit jak v přírodě, tak ve městě, kde je však kresba obtížnější. Podle způsobu kresby se dělí na takové, které jsou vytvořeny jedním tahem (ty jsou těžší) nebo přerušovaným záznamem, což je však možné pouze u přijímačů, které umí vypnout záznam trasování (podle Steiner, Černý 2006).

U této aktivity je samozřejmě velmi důležitá příprava trasy, avšak výsledky jsou pak často velmi zajímavé. Je možné soutěžit o nejlepší graffiti mezi hráči nebo prezentovat svoje výtvořky na internetu.

⁷ Zpracováno s využitím: Poznejte nový sport i umění: kreslení pomocí GPS. URL http://mobil.idnes.cz/novy-sport-i-umeni-kresleni-pomoci-gps-dyz-navigace.aspx?c=A120604_152949_navigace_kor cit. [9. 4. 2014]

LITERATURA

STEINER, Ivo; ČERNÝ, Jiří. *GPS od A do Z*. 4. aktualizované vydání. Praha: ENav, s. r. o., 2006. 264 s. ISBN 80-239-7516-1.

Poznejte nový sport i umění: kreslení pomocí GPS. Mobil.iDNES. URL <http://mobil.idnes.cz/novy-sport-i-umeni-kresleni-pomoci-gps-dyz-/navigace.aspx?c=A120604_152949_navigace_kor> cit. [9. 4. 2014]

Wally GPS. URL <<http://www.wallygpx.com/>> cit. [9. 4. 2014]

ŠMERDA, David. *GPS jako nová technologie ve výuce zeměpisu na základní škole* (Bakalářská práce). Brno: Pedagogická fakulta, katedra geografie, 2012. 69 s.

Otázky a úkoly k zamyšlení:

Používáte GPS v mobilním telefonu? Jaké jsou výhody a nevýhody GPS v mobilu oproti klasické turistické navigaci?

Jakou část vaší obce byste si vybrali pro GPS drawing a jaký tvar byste rádi pomocí GPS nakreslili?

Metodický list v textu:

Měření vzdálenosti, plochy, azimutu a nadmořské výšky s GPS

Metodický list na CD:

Zeměpisné souřadnice v praxi

Netradiční pohled na Ústřední hřbitov